GAZETA KRAKOWSKA

Nro 79

W Niedzielę Dnia 4 Października 1801.

Z Krakowa d. 4. Października.

W wschodniey Galicyi w cyrkule sanockim zszedł z tego świata Jan Kulba w roku 127 życia swego. Poważny ten starzec w młodości swoiey przywiązał się był do Stanisława Leszczyńskiego. W roku 1713 był razem z nim przytrzymany u J. Księżniczek. Gdy Leszczyński udał się do Gdańska, a nawet gdy dostał Xstwo Lotaryngii, Kulba wszędzie mu towarzyszył, dopiero po śmierci pana swoiego powrócił na łono familii, gdzie pracą rąk swoich żywiąc sie[...] i rodzeństwo, pędził wiek swobodny i szczęśliwy.

Z Wiednia d. 26. Września.

J. C. K. M. zważywszy wielkość zasług przez cały ciąg służby dawniey w wyższey, a teraz niższey Austryi gubernialnego konsyliarza Marcina Lorenza, w nadgrodę tego gorliwości raczył go aktualnym stanu i konferencyynym radcą w sprawach duchownych i edukacyynych przy wydziale interessów wewnętrznych nayłaskawiey mianować, na który urząd ten mąż pełen zasług d. 23 t. m. przysięgę u tronu złożył. — J. C. K. M. raczył nayłaskawiey pocztmistrzom królestwa czeskiego podwyższoną płacę po 1 ryń. od konia na milę, aż do końca Kwietnia roku przyszłego przedłużyć.

Gdy na mocy naywyższego patentu pod d. 15 Maia r. b. ustanowiono wymianę bankocetlów pod d. 1 Sierpnia 1796., których bieg iuż z 1 Września roku ostatniego ustał, postrzeżono w ostatnich miesiącach wiele starey formy fałszywych bankocetli, zwłaszcza na 10, 25. 100, i ryń. 500 które z Włoch wprowadzono, zatem do wszystkich kass bankocetlowych wydano rozkaz pod 24 Września r. b. aby przy wymienianiu dawały baczność, a za postrzeżeniem one darły i źrzodła iako naypilniey dochodziły — Nakazał także J. C. K. M., iż wymieniania większych niż na 500 ryń. bankocetli tylko w Wiedniu, Pradze, Lwowie, Budzie, Tryeście, Gracu i Brynie odprawiać się będzie, tudzież ażeby handlarze i wszyscy maiący znaczne sum-

my odbierać, bankocetli pod 1796 rokiem nie przyymowali.

Gdy wiele matek nie iest w stanie karmić własnemi piersiami swe dzieci, a te bez karmicielki obeyść się nie mogą, gdy oprocz tego wiele nieszczęśliwych przypadkow aż nadto potwierdziły tę prawdę, że karmicielki naywiększy wpływ maią na sące ich dzieci, przeto gubernium niższey Austryi ustanowiło pod dozorem swoim fundusz karmicielek, gdzie każdy może zdrowey mamki dostać a to w domu tuteyszym podrzutkow, zwłaszcza, że one przez lekarzy i chirurgow tego domu doskonale rewidowanemi bywaią.

Z Brynu d. 26 Września.

Od czasu zdobycia Kairu (piszą z Konstantynopola) każda chwila iest oznaczona radością; handel na nowo się odżywia, i każdy wiatr do portu tuteyszego z tamtych stron przypędza okręty. Już d 31 przeszłego miesiąca dwudziesty statek z Egiptu zarzucił tu kotwice, a natłok i radość zbiegaiącego się ludu nie mnieysze były iak za przybyciem pierwszego. Kapitan pierwszego okrętu ze wszech stron był honorami okryty, i sam W. Sułtan 5000 piastrow zapewnił mu pensyi roczney. Z łogi francuzkie sam Kapitan basza aż do Rozety odprowadzał i z niemiż d. 12 Lipca tam przybywszy admirałowi Keith do zaambarkowania oddał. Liczba wsiadłych na okręty tak Francuzow, iako i rodaków Egiptu w woysku francuzkim służących wynosi 12700. Dla wzmocnienia woysk oblęgaiących Alexandryą 5000 nowego woyska z Anglii do Abukir przybyło. Odtąd czynią wszelkie przygotowania do nagłego szturmu tey twierdzy, gdy tym czasem Bey Abdallah Menou aż do ostatniey kropli krwi w Alexandryi bronić się stale oświadcza; wszystkim mieszkańcom którzy na 3 miesiące żywności nie przygotowali, z miasta ustąpić nakazał. Zdanie iest powszechne, iż ten wódz długo się utrzymywać będzie, zwłaszcza, gdy świeże uczy doświadczenie, że jenerał Beillard z 5000 ludzi armii liczney 30,000 przez 2 miesiące zwycięztwa przeczyć potrafił. Gdy małżonka Abdallah Menou przed Alexandryą przybyła, admirał Keith przedsięwziął sam ią do rąk oddadź mężowi. Szeryf Effendy prezydent arsenału, iest naywyższym podskarbim w Kairze mianowany, i iuż na mieysce swoiego przeznaczenia wyiechał. Jency francuzcy w liczbie 200 w 4 tureckich twierdzach nad morzem czarnem w więzieni, iuż do Konstantynopola przybyli, gdzie na wolność wypuszczonymi zostali. Znayduie się między niemi ob. Fleury bywszy konsul francuzki przy hospodarze wołoskim. Jeszcze po dziś dzień w 7 wieżach ięczy 50 znacznych Francuzów, w liczbie których znayduie się bywszy ambassador i iego sekretarz. Na d. 28 Sierpnia ambassador hiszpański P. Corail miał audyencyą; że zaś podarunki od Króla hiszpańskiego dla W. Sułtana i całego dworu przeznaczone ieszcze nie przyszły, został więc od oddania ich uwolniony.

Stan rzeczy w Belgradzie iest dotąd zawsze iednakowy. Swubaszy ieszcze dotąd obozem stoi w okolicach Nissy, i stara się garstkę swoiego woyska ile możności zwiększyć; ta zaiste wzmocnioną bydźby mogła znacznie, gdyby pobliżsi baszowie nadesłali przyrzeczone posiłki. Tym czasem spodziewać się należy, że Pasman

Og'u będący w oczywistym porozumieniu z Janczarami Belgradu, temu połączeniu się baszów będzie ile możności przeszkadzać. Rzecz zadziwienia godna, że dywan iescze dotąd do uwolnienia uwięzionego baszy naymnieyszych nie poczynił kroków, zwłaszcza gdy o życie tak iego iako i stronników mocno się lękać należy. Wydał w prawdzie W. Sułtan ferman do Baszów aby połączyli swe woyska, nic iednak przeciw Belgradowi przedsiębrać nie rozkazał. Ferman bowiem wyraźnie się tylko ściąga do ścigania łotrow, którzy niedawno rozbili karawanę z Adryanopola idącą. Janczarowie belgradzcy są teraz zupełnie twierdzy tey panami, wszystko tam idzie podług skinienia ich Agi. Ten niedawno, gdy w janczarskiey kassie iuz zabrakowało pieniędzy, przymuszoną pożyczkę otworzył. Krok ten przymusił wielu belgradzkich mięszkańców do opuszczenia swych siedlisk, a gdy liczba wynoszących się coraz bardziey się powiększa, dwor wiedeński nakazał, aby się wszyscy do Banczowey udawali, i tam oczekiwali na nowe rozporządzenia Porty. Niektorzy z dworu baszy, którzy przez nieszczęśliwy przypadek pana swoiego, sposobu utrzymania zostali pozbawieni, okazali chęć pozostania w państwach cesarskich, i żądali pozwolenia udania się do Budy, aby tam wsłużbę Arcy Xcia Palatyna weyśdź mogli. Przypadek baszy dał się nawet uczuć iego kommissarzowi zbożowemu w Zemlinie, wielkie bowiem szkody przez to poniosł. Przy zdobyciu Belgradu janczarowie przy zamordowanych Turkach znaleźli 300,000 piastrów; summa ta iest nader mała w stosunku bogactw zabitych, domyślaią się zatem, iż pieniądze przed czasem na mieysce bezpieczne musieli uprowadzić.

Z Ratysbony d. 15 Września.

Na posiedzeniu wczorayszym minister dyrektoryalny udzielił seymowi następuiącą depeszę, przesłaną ob. Bacher:

Wypis z depeszy ministra zagranicznych związ ów do ob. Bacher, sprawuiącego interessa Rzpltey francuzkiey przy seymie Rzeszy. Z Paryża d. 17 Fructidor 9 roku Rzpltey francuzkiey (4 Wrzesnia 18 1.)

Obywatelu! Gdy iest rzeczą potrzebną, ażeby w Ratyzbonie żadney nie miano wątpliwości względem formalnych intencyy Rzpltey francuzkiey, pierwszy konsul zaleca Ci przeto, abyś wyraźnie oświadczył członkom seymu, iż rząd francuzki dziwi się nad zwłoką względem wykonania artykułu 7 traktatu lunewilskiego, i ma sobie za obowiązek wezwać ich do spiesznego ukończenia sposobu wynadgrodzennia Xżąt dziedzicznych Rzeszy.

Podp. *Ch. M. Talleyrand.*

Zgodne z originałem. W Ratysbonie d. 27 Fructidor 9 roku Rzeczpltey fran. (14 Września 1801.)

Bacher.

Sprawuiący interessa Rzpltey francuzkiey przy seymie Rzeszy.

Na temże posiedzeniu seym zatrudnił się znowu przedmiotem iego naradzeniu poleconym; wiele głosów zostało w obu pierwszych kollegiach złożonych. W kollegium elektorów minister czeski żądał, aby wyznaczona była nadzwyczayna deputacya z 8 stanów, to iest Moguncyi, Czech, Saxonii, Brandeburgii, Würtembergi, Bawaryi, zakonu teutońskiego i Helsenkassel. Ta deputacya będzie opa-

trzona nieograniczonem pełnomocnictwem, i ma się znosić z Francyą względem punktów zostaiących ieszcze do ułatwienia stosownie do traktatu pokoiu; wypadki iey czynności będą potem podane do potwierdzenia Cesarzowi Jmć i seymowi. — Brandeburgia przystąpiła do tego głosu. — W Kollegium Xżąt Austrya głosowała tak ich Czechy, a Magdeburg tak iak Brandeburgia. Würzburg, Bamberg, Konstancya, Kempten i Aremberg żądały aby nie ograniczone pełnomocnictwo dane było J. C. K. M. Würzburg i Bamberg protestowali się oraz przeciw deklaracyi Magdeburga w celu zawieszenia wszystkich obierań na wakuiące Benefi ya. Brandeburgia odpowiadaiąc włożyła odpowiedzialność na kapituły, za skutki, iakie z nowych elekcyy wyniknąć mogą. — Mowią iż w przyszły poniedziałek seym wyda rezolucyą, i że głos Austryi będzie służył za podstawę do konklusum. — P. Kettler kapitan münsterski przeieżdżał onegday przez to miasto do Wiednia wieząc wiadomość o wyborze Arcy Xcia Antoniego biskupem münsterskim. W tymże dniu przeieżdżał hrabia Lehrbach. — P. Leykam udowodnił się iako poseł na seymie w mistrza zakonu teutońskiego. —

Z Berna d. 9. Wrzesnia.

Onegday pod tymczasową prezydencyą członka rady wykonawczey, ob. Ruttimann, rozpoczął się seym ogólny. Ob. Ruttimann zagaił posiedzenie następuiącą mową: "Jesteście zwołani, obywatele, do roztrząśnienia planu konstytucyi d. 29 Maia r. b. ogłoszonego. Macie nakoniec postanowić stały porządek rzeczy w helweckiey Rzepltey. W tym ważnym momencie wszystkich oczy są na was zwrócone. Czas wasz aż nadto iest drogi, ażebym go miał próżnemi wycięczać słowy. Potrzeba działać, a działać śpieszno. W interessach kraiu potrzeba rownie iak w interessach prywatnych korzystać z pomyślney pory, inaczey byłyby na zawsze zgubione. Na początku 14 wieku wolność zakwitła w Szwaycaryi; oby początek 19. zobaczył ią doyrzałą! Czas wiele nas powinien był nauczyć. Od trzech lat chodziemy nieiako po rozżarzonych węglach. Wolność nasza wyszła początkowo z mizernych chat pasterskich; nie zapominaymyż iaki iest nasz początek. Oyczyzna nasza liczy więcey dachów słomianych, a niżeli wspaniałych pałacow; w tych ostatnich częstokroć niewola bierze swoy początek. Strzeżmy się ieduak pogardzać kunsztami i naukami: upiękniaią one rodzay ludzki; słodkie ich światło daie życie i moc, podnosi człowieka do iego godności i czyni go prawdziwie wolnym. Postępuycie naprzod. Zdobywca może działać iako wspaniały bohater, ale nie powinien praw swoich odstępować. Potrzeba szanować odwieczne prawdy. Nie podawaycie w zagadkę praw człowieka, lecz idzcie drogą sprawiedliwości; ona iedna uratuie nas od utraty moralności, ponieważ bez niey żaden lud nie może się ostać. Niechay wyobrażenia religii, uczucia odwiecznego Jestestwa, nauki chrześciańskie czynią nas nieustannie lepszemi ludźmi i lepszemi obywatelami. Nie podchlebiaycie ludowi, ponieważ podchlebstwo gubi zarowno ludy i królów. Niechay surowa oszczędność, którey Szwaycarya winna b ła swoią szczęśliwość, zaprowadzoną znowu pomiędzy nami zostanie. Maxymy podług których rządzi się

człowiek prywatny powinny naszemu małemu kraiowi służyć za prawidło; nie tak potrzeba myśleć o podatkach, które możemy wybierać, iako raczey o zmnieyszeniu wydatków. Rolnik i rzemieślnik nie są u nas w stanie płacić wielkich podatków. Puśćcie w niepamięć przeszłe przykrości; zapomniycie osoby, a ratuycie rzecz. Któż może się pochwalić, że nie popełnił żadnego błędu w tey nadto długiey rewolucyi? Zważcie, że rozum ludzki często się myli, iednak serce może bydź dobre, kochać zawsze wolność i oyczyznę. Dzień ten iest pierwszym nowey epoki. Staraycie się zrobić z wszystkich Helwetow iednę tylko familią: niechay bracia cieszą się razem i smucą; niechay razem spoczywaią i wstaią iak nasi oycowie. Bądźcie nierozdzielnie złączeni: iedność czyni naysłabsze państwa mocnemi; niezgoda naymocnieysze obala. Korzystaycie z doświadczenia dla ustalenia przyszłości, poki iest w waszey mocy. Obudźcie ducha narodowego; podnieście honor narodu. Niechay każdy pyszni się bydź Szwaycarem, niech imię iego z uszanowaniem będzie wymawiane zagranicą. Dopniecie tego pożądanego celu, ieżeli porządek rzeczy, który zaprowadzicie, przywroci nam spokoyność i pokoy, ieżeli zapewni naszą wolność i niepodległość. Bierzcie się mocno, lecz oraz roztropnie do dzieła: nie odrzucaycie co iest istotnie dobrego, dla tego, co wam się zdaie bydź lepszym, iednak nie poparte doświadczeniem. Nie chcieycie wszystkiego obeymować, abyście czasowi cokolwiek nie zostawili. Naypilniey iest zastąpić tymczasowość ostatecznym rzeczy porządkiem. Zrobcież go trwałym, a wszyscy Helwetowie, aż do przyszłych pokoleń błogosławić was będą. Niechay Bóg wasze pobłogosławi prace.,,

Potem obrano prezydentem ob. Kuhn, a sekretarzami obb. Usteri i Anderwerth. Na posiedzeniu d. 8 ob. Müller, deputowany kantonu Uri, uskarżał się, iż wczoray zarzucono pytánie, czyli naystarsi synowie Helwecyi maią zasiadać i głosować na ogólnym seymie? Ob. Reding deputowany Szwitzu mowił w tym samem sposobie i oświadczył, iż 3 naystarsze kantony Uri, Szwitz i Unterwalden żądaią dawney wolności, i ich instrukcye do tego iedynie zmierzaią. Zresztą nie chcąc bydź przytomnym naradzeniu względem ich przyięcia, oddalił się z ob. Müller. Ob. Vorflue deputowany Unterwalden, oświadczył, iż co do iego osoby, nie zna żadnego osobnego zlecenia; lecz przykro mu iest widzieć oddalonych dwoch naystarszych braci związku helweckiego, i ściągnałby na siebie odpowiedzialność, gdyby zaniemi nie mówił; prosił więc o pokrycie tego wszystkiego przebaczeniem i o przywrocenie iedności. Wiele mówiło w tym samem sposobie, nakoniec wyznaczono kommisyą do roztrząśnienia tego pytania. — Mniemaią, iż nowy minister francuzki Verninae będzie pośrzednikiem w tym interessie, który mogłby wielkie sprawić zakłocenie, gdyż w Stanz znaczna się zrobiła partya, która chce popierać zdanie kantonów Schwitz i Uri. — Posiedzenie d. 9 Prezydent Kuhn przymuszony oddalić się dla śmierci swey matki, prosił o obranie wice prezydenta. Wybor padł na Usteri. — Roztrząsano, czyli Riesti deputowany Gryzonow ma bydź przypuszczony: sposób iego myślenia i czyn-

ności były od wielu mocno naganiane. Nakoniec zgromadzenie stanowi, iż iego wybor iest prawny. Wyznaczono kommifsyą do przepisania porządku obradowania.

Ob. Reinhard dawał wczoray dla swych przyiacioł obiad na pożegnanie; dziś ma stąd odiechać.

Z Londynu d. 11. Września.

Rozchodzące się po mieście wieści i domysły wielu osob zgadzaią się na to, że zerwanie negocyacyy pokoiu z Francyą bardzo iest bliskie, ponieważ żądania pierwszego konsula wszelką nadzieię pokoiu odeymuią. Korrespondencya trwa iednak jeszcze ciągle między obiema rządami. D. 9 przybył znowu do Dower statek z depeszami do ob. Otto, i tegoż dnia przesłane zostały do Kalle depesze do P. Merry. Po przybyciu powyższych depeszy ob. Otto odprawił z lordem Hawkesbury naradzenie, którego wypadek przesłany został P. Addington będącemu teraz w Weymut. Spadnienie papierow iest podobnież iako znak dalszey z Francyą woyny uważane: 3 procentowe zniżyły się d. 11 do 59⅞ za sto. — Ministeryalna gazeta *Times* pod d. 11 uważa, iż z francuzkiey strony starano się iedynie przeciągnąć negocyacye do porownania dnia z nocą, podczas którego burze większą część naszych okrętow oddalą od francuzkich brzegów. Ponieważ z naszey strony nalegano o koniec, miano tu zatem z francuzkiey strony przysłać przeciwny proiekt naszemu. Francya ma obstawać przy powróceniu wszystkich zdobytych przez Anglikow hollenderskich i hiszpańskich osad, za francuzkie zaś przyrzeka wynadgrodzenie. Wkrótce musi się iednak cała rzecz wyiaśnić. — Dziś rozgłoszono iuż nawet, iż w przypadku zerwania negocyacyy P. Addington usunie się od interefsow, a P. Pitt wniydzie znowu do ministerium. Z resztą można z pewnością twierdzić, iż nie prędzey negocyacye z Francyą formalnie zerwane zostaną, poki od P. Paget nie nadeydą depesze z Wiednia, który z tamteyszym ministerium ma pewne układy poczynić.

Jeden oddział skadry Nelsona, złożony z 2 szalup i 7 armatnych batow, wypłynął d. 9 z Deal. Lord Nelson znayduie się ciągle w Deal, gdzie także lord Hamilton z żoną swoią bawi. Flottyla Nelsona iest teraz takiemi pomnożona batami, iakie dawniey do wylądowania do Hollandyi użyte były. Mówią nawet, że 1800 gwardyi wsiądzie na iego okręty. — Z Deal donoszą pod d. 10 Września, że nieprzyiacielska flottyla przed Boulogne weszła do tamteyszego portu. Kilka francuzkich armatnych szalup, które z Boulogne na morze wyyść chciały, pozostały na swoim stanowisku. Nieprzyiacielskie flottyle z Kale chcą teraz przy wschodnim wietrze złączyć się z flottyllą bulońską. — D. 10 zrana wyszło z Deal 12 statków powiększey części szalup armatnych, brygow, bombowych statkow i 3 fregaty pod brzegi francuzki. Jest to dywizya kapitana Sommerville. — Dworska gazeta sobotnia mieści w sobie następuiący rapport kapitana Martin do admirała Cornwallis pod d. 21 Sierpnia z wysokości Ferrol: "Mci Panie! Pozwoliż WPan sobie donieść, iż baty okrętów J. K. Mci Fisbguard, Diamond i Baodicca, pod dowodztwem porucznika Pipon, przeszłey nocy attakowały leżące w porcie Corunna nieprzyiacielskie okręty, i tak były szczęśliwe, iż następuiące stam-

ląd wyrwały: Neptuna nowy okręt na 20 armat, należący do Króla Jm̃ć Katolickiego, armatny bat od dwoch 32 funt. armat i kupiecki okręt. Stały one tak blisko pod mocnemi batteryami, które portu bronią, na kotwicach, iż żołnierze na wałach stoiący wyzywali naszych ludzi i zaraz mocno ognia zaczęli dawać. Zdobycze zostały iednak z zimną krwią i z taką odwagą wyprowadzone, iż te officyerom i maytkom niezmierny honor czynią. Mam honor bydź &c.

F. B. Martin. „

Taż gazeta donosi o mianowaniu P. Frere sekretarzem legacyi w Lizbonie, i wyniesienie adm. Saumarez baronem podwiązkowego orderu. Gazeta pod d. 8 oznaymuie o zdobyciu hiszpańskiey nowey fregaty Salga od 24 armat i 78 ludzi przez 3 angielskich korsarzy, tudzież o odłożeniu parlamentu do 22 Października.

W Bengalu odkryty został spisek, na którego czele znaydował się Shemsad Dowla i wielu niechętnych. Pokazało się iż spiskowi od dawnego czasu utrzymywali porozumienie z nieposłusznemi Kastami w prowincyi bengalskiey, a szczególnie z śmiałemi rozboynikami brzegow Gangesu. Ostatni obowiązali się pod pozorem nabożeństwa udadź się z znaczną liczbą fakirow do Decca, tam wzniecić rozruch, i wyrznąć potem osoby rządowe. Odkryto skład ręczney broni, i wielu spiskowych aresztowano. — Listy z Baltimor donoszą, iż urodzay pszenicy w Ameryce bardzo iest obfity, i ieżeli kommissya z zagranicy nie nadeydą cena iey znacznie spaść musi. — Eskadra admirała Saumarez, która pomnożona została do 11 liniowych okrętów i 2 fregat, blokuie port Kadyxu. — D. 7 kapitan Carry i maior Montresor przybyli z depeszami od lorda Keith i jenerała Hutchinson z Egiptu. Treść ich ściąga się tylko do wiadomego zdobycia Kairu i przygotowań do oblężenia Alexandryi, która się jeszcze niepoddała. Mowią, iż zalanie okolic Alexandryi zrobiło je błotnistemi i będzie przeszkadzać oblężeniu. — P. Dawson członek amerykańskiego kongressu, który wymieniał ratyfikacye traktatu w Paryżu przybył d. 5 do Dowar. — Człowiek, który na teatrze w Weymut pokazał się niespokoynym, przyprowadzony tu został. Widać, że iest pomięszanych zmysłow. — Poczta z Jamayki d. 10 Lipca wyszła przybyła tu; wiele podrożnych i maytków pakiebotu pomarli w drodze. Przybyło także 34 okrętow z Jamayki do Deal. Fregata prowadząca ich utraciła w drodze na zgniłą gorączkę 37 ludzi. — Handlowa flotta do Oporto i Lizbony w liczbie 100 okrętow zgromadziła się d. 3 Września w Torbay, skąd wyydzie pod żagle. Jest to rzecz godna zastanowienia, gdyż podług traktatu z Hiszpanią porty Portugalii są dla angielskich okrętow zamknięte. Pakiepoty idą pod banderą pokoiową do Lizbony. — Jenerał O'Hara, kommendant Gibraltaru, prosił o więcey woyska, gdyż obawia się attaku Francuzow i Hiszpanow. — Dwa małe francuzkie i 1 neutralny statek winem ładowne z Boulogne zostały tu przyprowadzone. — Mniemaią, iż admirał de Winter pod czas porownania dnia z nocą wypłynie z hollenderskich portów i weźmie pod swoią zasłonę flottylę bulońską. — Ostatnie listy z Filadelfii donoszą, iż tego roku nie pokazała się tam żołciowa gorączka. Też listy wzmiankuią, że nasze

okręty blokuią porty Norfolk i Newjork, tak, iż żaden nieprzyiacielski okręt stamtąd wypłynąć nie może. — Towarzystwo patryotow w Leeds, które się wieczorami zgromadzało, rozeszło się, ponieważ iego podskarbi z powierzoną mu kassą 400 f. szt. uciekł.

Z Lizbony d. 22. Sierpnia.

Od mego ostatniego listu reszta bogatey brazyliyskiey flotty z Maranhoa i Fernambuk w liczbie 30 żaglów tu zawinęła. Xżę Alvoens, który był przeciwney partyi angielskiey, wyiechał do wod Caldas; swiekr iego naypierwszy szambelan margrabia Marialva oddalił się także od dworu.

Z francuzkiey armii znayduie się 12,000 ludzi w Salamanka, 3000 w Samora, 3000 w Toro, 7000 w Valadolid, a 4000 w Tordesillas, gdzie magazyny są dla nich założone. Zaszło wiele kłotni między francuzkiemi żołnierzami i hiszpańskiemi mieszkańcami, w których wiele żołnierzy republikanckich od puginałów poginęło. Osmdziesiąt artyleryczny wozów przybyło ieszcze z Bajony do Tordesillas.

Xżę Infantado przybył tu d. 13 iako nadzwyczayny ambassador hiszpański, i znaydował się na *Tędeum*, z powodu pokoiu w kaplicy królewskiey danym, które 12 godzin trwało. Xżę Regent był także na nim przytomny. — Ludwik Pinto iest mianowany ambassadorem naszego dworu w Madrycie. Corka iego poszła za wnuka X a Pokoiu. Kawaler Almeida, bywszy poseł w Londynie, iest pa iego miey scu ministrem wewnętrznym. — Uzbroienia czynione w Kadyx są wielkiey wagi. Portugalska armia rozchodzi się na pokoiowe leże. Gdy tu iuż ambassador hiszpański przybył, spodziewać się należy, iż przystęp angielskim okrętom do naszych portów zabroniony będzie. — W Kadyx zaszła żywa kłótnia między kommendantami francuzkim i hiszpańskim z Algesiras. — Przeszło 30 osób aresztowanych zostało, którzy chcieli poddać miasto Almeida nieprzyiacielowi. — Pakiebot Walssingham popłynął stąd do Anglii pod pokoiową banderą. — Zgniła gorączka grassuie od Villa Franka aż do Abrantes. Jenerał Goltz wyiechał do Portugalskiey armii.

Z Liworna d. 2. Września.

Konwoy, który miał zawieść ammunicye i żywność dla korpusu oblegaiącego Portoferraio, wypłynął nakoniec d. 29 Sierpnia pod zasłoną 2 fregat francuzkich Waleczność i Pomyślność. Wczoray rano 2 korsarzy należących do tego konwoiu, postrzegłszy dwa wielkie okręty angielskie, które ich zaczęły ścigać, dawszy znać fregatom uciekli szczęśliwie do tuteyszego portu. Dwie owe fregaty nie chcąc się wdawać w bitwę usiłowały tak, żę dostać się pod brzegi; ale maiąc przeciwny wiatr nie mogły tego uskutecznić: iedna z nich Pomyślność uwiązła w piasku, i mówią że się dostała Anglikom. Druga Waleczność pomimo przeciwnego wiatru usiłowała koniecznie dostać się do portu; ale ieden Angielski okręt zaskoczywszy iey drogę, nie mogła uniknąć potyczki: zaczęło się z obu stron strzelanie. Nakoniec gdy iuż z wielką usilnością zbliżała się pod zasłonę portu Antignano rozbiła sie o skałę; lud przecię i większa część rzeczy wyratowany został.

DODATEK

DO No. 79.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELE, DNIA 4. PAŹDZIERNIKA 1801.

Z Paryża d. 15. Września:

Zamieszanie względem niedostatku chleba zaczęło się uspokaiać. Od ostatniego piątku wzmagaiący się codzień nayokropnieyszy widok skwirku i nędzy przywodził nam na pamięć nieszczęśliwe rewolucyi czasy. O godzinie 9 zrana iuż w budach piekarskich nie zobaczył chleba. W czoray bochenek od 4 funtow płacono po 14 soldow: dziś iednak wszystko w zwyczayney iest cenie. Wspomniony niedostatek żywności był tylko sprawą nieprzyiaznych rządowi.

Rząd nasz ratyfikował iuż z Papieżem konkordatę. — D. 10 t. m. szef brygady, adiutant Bonapartego ob. Lacuée mianowany sekretarzem ambasady francuzkiey w Wiedniu, i ob. Raymund członek teyże ambasady śpiesznie ku Strasburgowi wyiechali, gdzie ob. Champagny doścignąć spodziewaią się. — Przybyły z Abukir statek przywiozł do Tulonu załogę z Rahmanieh. Składa się ona z 270 ludzi częścią Francuzow, częścią Syryanow i Grekow. — Przy Brest ieden angielski przewozowy statek się rozbił, a gdy Anglicy wyratowali ludzi od Francuzow spalonym został. — Porucznik Greban dowodzca 8ey dywizyi flottylli naszey w Valery przybył z 22 statkami do Boulogne, i doniosł kontra admirałowi Latouche, iak waleczny dawał odpor Anglikom. W tych dniach wyszło tu dzieło pod tytułem: *O dochodach Rzepltey w roku 9 przez D. V. Ramel.* — Coraz podobnieyszem do prawdy bydź się zdaie, że Piemont do Francyi wcielonem będzie. — Papież teraźnieyszy już skończył lat 59. W Toskanii pozostanie 3000 francuzkiego woyska. Wyszłą tu: "Historyą Bonapartego,, tak nagle rozkupiono, że iuż musiano drugą edycyą zrobić. — Z 44 lądowań, które Francuzi od czasow Wilhelma zdobywcy w Anglii przedsiębrali, 12 się tylko nie udało. — Lubo poseł papiezki co moment iest tu spodziewany, dotąd iednak ieszcze nie przybył. — Na wczoraysze paradzie znaydował się ienerał Lannes przeznaczony na kommendanta Dunkierki. — Admirał Truguet objął w Kadyx nad całą flottą kommendę. Talenta tego admirała zdaią się przepowiadać nieomylne zwycięztwo nad Anglikami.

Z Hagi d. 19. Września.

Od ostatniey poczty wielkie tu zaszły odmiany. Ciało prawodawcze od większości dyrektoryatu rozwiązanem zostało; d. 1 Października będzie niechybnie dniem przedstawienia ludowi nowey konstytucyi. Oto są niektóre szczegoły tego zdarzenia. D. 16 t. m. gdy iuż wszystko podług myśli do ułożoney odmiany przygotowanem było, przystąpiono do uskutecznienia oneyże. Dyrektoryat wysłał zatem do izby pierwszey poselstwo przesyłaiąc razem odezwę do ludu batawskiego, która na d. 14 ogłoszoną była i nazaiutrz na prowincye rozesłana pocztą dla oznaymienia proiektu nowey konstytucyi, i przełożenia iey ludowi na d. 1 Października do przyięcia.

Do tego poselstwa przyłączony był także plan nowey konstytucyi, który dniem pierwszey każdy członek pierwszey izby miał sobie przestanym. Dyrektoryat nie miał w zamiarze zasięgać rady od ciała prawodawczego, ale tylko uwiadomić go o tem co uczynił. Więc prezydent van Schryver wniosł ażeby pomienione poselstwo, iako proste uwiadomione przyiętem było. Liczna strona przeciwnych dyrektòryatowi i wszelkim w konstytucyi odmianom, przeciwiła się uporczywie temu krokowi iego, mieniąc go bydź konstytucyi przeciwnym, opierała się nawet wotoskowi prezydenta, i nareście po naderżywych sporach większością głosow 28 przeciw 26 ustanowiono, aby poselstwo nie było w kształcie uwiadomienia przyiętem, ale tylko, aby wyznaczono kommissyą z 9 członków do rozstrzaśnienia tey materyi, i wskazania środków, iakich się chwycić w tey okoliczności należało. — Nakoniec dyrektoryat dokazał swego: Plan nowey konstytucyi iuż dziś przeszedł; obie izby zamknięte i zapieczętowane zostały, wszystkie członki są usunięte rownie iak służący, odziwierni i t. d. Gwardyą ciała prawodawczego od przysięgi uwolniono i rozpuszczono natychmiast. Wszystkie członki przeciwne dyrektoryatowi pod strażą osadzone, i maią bydź pociągnięte do odpowiedzi. Kommendant gwardyi także przytrzymanym został dla tego iż niechciał opuścić swego mieysca. W tym momencie mowcy od dyrektoryatu ogłaszaią ludowi odezwę wzywaiącą go do nowey konstytucyi przyięcia. Wszyscy oob. batawscy będą wezwani do głosowania za lub przeciw konstytucyi.

Jenerał Augerau w dniu 23 Września iako w dzień nowego republikanckiego roku będzie dawał wielki bal i inne uroczystości. Korespondencya międzyy Angliją i Francyą iest coraz żywszą.

W samym dyrektoryacie członki van Swinden i Emererius stanęły przeciw nowey konstytucyi. — Za zmnieyszenie woysk francuzkich w Rzpltey naszey rząd francuzki odbierze w 2ch latach 10,000,000 liwrów. Wielu obywateli z Amszterdamu i Delftu, podali swoie remonstracye przeciw krokowi ustanowienia nowey konstytucyi. Plan nowey konstytucyi iest na 8 tytułów podzielony. 1) podział gruntu i prawo głosowania. 2) rząd państwa. 3) prawodawstwo. 4) skarb. 5) rząd departamentow. 6) rząd gminny. 7) władza sądowa. 8) trybunał narodowy.

Oto iest treść nowey konstytucyi: Grunt Rzepltey w Europie dzieli się na 8 części, których obręby, takiez iak i pod dawnym rządem bydź maią. Osobna ustawa oznaczy sposob głosowania. Dyrektoryat składadź się będzie z 12 członkow, z tych każdy ma mieć skończone lat 35, a płaca roczna dyrektora będzie 20,000 zł. hol. Na ten raz dyrektoryat teraźnieyszy wybierze 7 członkow, a te dobiorą 5 innych. Ci dopiero wybierą prezydenta, którego urzędowanie przez 3 miesiące trwać będzie. Co rocznie ieden członek wyydzie. Dyrektoryat będzie proiekta do ustaw podawał, a te skoro będą przyięte natychmiast ogłaszane bydź maią. On będzie zawierał traktaty z postronnemi mocarstwy, pod iego nakoniec rozrządzeniem zostanie skarb narodu. Ciało prawodawcze składać się będzie z 35 osob, które na ten raz będzie dyrektoryat mianował. Dwa razy do roku schadzki iego odprawiać się maią; pierwszy raz od 15 Kwietnia aż do 1 Czerwca, a drugi raz od 15 Października do 15 Grudnia; iezeli potrzeba nagła wymagać tego będzie może bydź nadzwyczaynie zwołane: posiedzenia iego odprawiać się będą w mieście mieszkania dyrektoryatu. Corocznie trzecia część ciała prawodawczego z urzędowania wyydzie, a 4000 złotych dla każdego roczney pensyi wyznaczono. Dzisieysze podatki tak iak dotąd nadal zostaną. Dyrektoryat oprocz sekretarza zwyczaynego mieć iszcze iednego będzie do interessow zewnętrznych, 3 sekretarzow stanu do marynarki, siły zbroyney, i związkow wewnętrznych. Nadto rada stanu z 3 osob złożona, będzie pod bokiem dyrektoryatu, a skarb narodowy zostanie pod dozorem rady skarbowey rownież z 3 osob składaiącey się i iednego jeneralnego podskarbiego. — Nazwiska departamentow są: Hollandya, Zelandya, Fryzya, Brabant, Groningа Utrecht, Overysel i Geldrya. — Dyrektoryat stanowi officyerow morskich i lądowych, równie iak ministrow zagranicznych; mieć będzie siłę morską i lądową pod swoiemi rozkazami, atoli żaden członek iego nie może bydź oney kommendantem.

Z Neapolu d. 31. Sierpnia.

Rocznica urodzin następcy tronu obchodzona tu była wystrzałami z armat. Dawał on publiczny obiad; teatra była illuminowane. W tymże dniu P. Jackson minister angielski, i P. Souza poseł portugalski przy Królu Sardyńskim byli mu prezentowani. — Xżę Gangarin iest tu oczekiwany w charakterze posła rossyyskiego przy Królu Sardyńskim, na mieyscu Xcia Czartoryskiego, który do Petersburga odiechał. P. Cassini ma powrocić do Rzymu na sprawowanie interessów. — Ostatniey niedzieli przy wyspie Capri pokazała się angielska flotta od 15 liniowych okrętów. — Kapitan przybyłego okrętu z Lizbony przywiosł zapewnienie, iż od zawarcia pokoiu z Hiszpanią wolne iest wniyście do tamteyszego portu; na tę wiadomość wiele okrętów gotuią się wyyść pod żagle do Lizbony.

D O N I E S I E N I A.

Na dniu 21 Października b. r. będzie w Myślenicach w Schodniey Gallicyi w C. K. cyrkularney kancellaryi o 9 godzinie zrana z strony kaalney Prefektury Makowskiey przez publiczną aukcya z obwarowaniem dalszego wysokiego potwierdzenia 3000 garcy szynkowney wodki, albo wcałości od iednego liweranta, albo tez po 1000 garcy od więcey liwerantow iako okoliczność naypożyteczniey pokaże, od tego kupowano, który się za naytańszą cenę liwerować podeymie.

Liwerowanie zaś tey wodki, nie na ieden raz, lecz partyami dostawiać się może, które Prefektura pod czas licytacyi oznaymi.

Pierwsza wywołanie cena iest 50 kr. za garniec.

Każdy do tego liwerowania chęć maiacy, ma za każde 1000 garcy 60 ryn. a za wszystkie 3000 garcy 180 ryn. za vadium złożyć przy licytacyi i oprocz tego probę tey liwerować maiącey wodki z sobą przynieść.

Ten zaś, który przez naytańsze podanie kontrakt otrzyma ma w czasie 4 tygodni od licytacyi przyzwoitą kaucyą donieść.

Z C. K. Niepołomskiey dyrekcyi. W Niepołomicach d. 20 7bris 1801.

Talski.

Ces. Krol. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey wiadomo czynią wszystkim, którym o tem wiedzieć należy: że P. Grzegorz Szurmiński dnia 13 Kwietnia 1799 roku w wiosce Jadownikach cyrkule Sandomirskim zszedł z tego świata.

Gdy zaś sukcessorowie iego Ces. Krol. Sądom Szlacheckim tuteyszym nie są znaiomi, a przez to samo pertraktacya substancyi zwłokę cierpi; wszyscy zatym którzy prawo iakie dziedzictwa do substancyi ś. p. Gregorza Szurmińskiego mieć rozumieią, wzywaią się: azeby deklaracyą swoię względem obięcia lub zrzeczenia się tego dziedzictwa do C. K. Sądow tuteyszych podali. Uwiadomiaią się oraz, że stosownie do §. 623 Części II. Prawa Cywilnego zastępca massie pozostałey w osobie adwokata Hołowki pod dniem 17 Czerwca 1799 roku iest ustanowiony. W Krakowie dnia 18 Sierpnia 1801.

Józef de Nikorowicz.
W. Roskoschny.
Chrastiański.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Galicyi zachodniey.

Elsner.

Per Magistratum Cæs. Reg. Civitatis Lublinensis medio præsentis publici Edicti, omnibus & singulis, quorum interest, aut quoquo demum modo interesse potest, notum redditur. Ad instantiam Josephi & Francisci Targowskich fratrum, terminum finalis assumenæ licitationis sortium trium hic Lublini sub Nris. 234 & 240 situatarum, olim Antoni Targowski propriarum, juxtaq; actum detaxationis per quemlibet prævie in rez strtura, aut circa ipsum actum licitationis inspiciendum, ad pretium fl. rh. 14468 cruc. 2 judicialiter æstimatarum pro die 15 Octobris anno 1801 hora 10 matutina in loco hujus magistratus præfixum haberi, ubi plus offerens ad mentem jud. cod. § 436

credita his sortibus inhærentia pro ratha pretii oblati in se recipere tenebitur, siquidem creditores ante stipulatam renuntiationem crediti solutionem accipere detrectarent, quare hoc modo etiam omnes in præfato termino hypothecarii creditores, pro eodem termino, quin specialem adcitationem præstolentur, juxta aulicum normale die 22 Augusti 1797 hisce adcitantur, quo secus ii, qui se in præfixo termino non sisterent, nec contra emptorem, aut susceptorem ejusmodi sortium, nec contra seu ad ipsas sortes jus aliquod amplius se habere, sed suam satisfactionem ex pretio venditionis aut alia debitorum substantia quærere debere sciant. Datum Lublini die 26 Augusti Anno 1801.

Absente Mgco. Proconsule.

Schweitzer, locum tenens.
Lewandowski.
Stefanowski.

Ex Consilio Magistratus C. R. Civitatis Lublinensis.
Franc. Krępski, scrius.

Nomine Cæsareo Regii Fori Nobilium Lublinensis in Regno Galiciæ Occidentalis. Domino Josepho Nowicki, Medio præsentis Edicti hisce insinuatur quod nimirum Francisca Mucholska & Anastasia Malinowska successrices Barbaræ Nowicka ad Forum hocce adversus, eum in causa puncto solutionis summæ 18000 fp. Libellum porrexerint Judiciique opem, quo ad id justitia exigit, imploraverint. Cum autem Forum hocce ob ignotum ejus habitationis locum, vel plane a Cæs. Reg. hæreditariis terris absentiam ipsius hic, loci degentem advocatum Obniski ipsius periculo & impendio, qua curatorem constituerit, cumque etiam Lis contestata in conformitate præscripti pro Cæs. Reg. hæreditariis terris Judiciarii codicis agitabitur, atque etiam terminabitur ideo ipse eum in finem admonetur ut intra 90 dies aut ipse compareat vel curatori dato, si quæ forte haberet juris sui adminicula tempestive transmittat, vel denique alium quempiam Mandatarium constituat, foroque huic denominet & pro ordine præscripto ea juris adhibeat media, quæ ad sui defensionem maxime efficacia esse judicaverit ut pote quod secus adversas fors cunctationis suæ sequelas, sibimet ipsi imputandas habebit. Ita enim sanciunt præscriptæ pro Cæs. Reg. hæreditariis Terris Leges.

Wittorff.
Purtscher.
Friedenthal.

Ex Consilio Cæs. Reg. Fori Nobilium Lublinensis in Regno Galiciæ Occiden. Datum Lublini die 3 Augusti 1801.
Dostenberg.

Nomine Cæs. Reg. Fori Nobilium Lublinensis in Regno Galiciæ Occidentalis Domino Francisco Zalewski. Medio præsentis Edicti hisce insinuatur, quod nimirum Dominus Adalbertus Kollatorowicz ad Forum hocce adversus, eum in causa puncto solutionis summarum 1413 fp. & 9738 fp. c. s. c. Libellum porrexerit, judiciique opem, quo ad id justitia exigit, imploraverit, cum autem Forum hocce ob ignotum ejus habitationis locum, vel plane a C. R. hæreditariis Terris absentiam ipsius hic loci degentem advocatum Reynberger ipsius periculo & impendio, qua curatorem constituerit; cumque etiam lis contestata in conformitate præscripti pro C. R. hæreditariis Terris Judiciarii Codicis agitabitur, atque etiam terminabitur, ideo ipse eum in finem admonetur ut intra 90 dies aut ipse compareat vel curatori dato, si quæ forte haberet juris sui adminicula tempestive transmittat vel denique alium quempiam Mandatarium constituat, Foroque huic denominet & pro ordine præscripto ea juris adhibeat media, quæ ad sui defensionem maximæ efficatia esse judicaverit utpote quod secus adversas fors cunctationis suæ sequelas sibimet ipsi imputandas habebit. Ita enim sanciunt præscriptæ pro Cæs. Reg. hæreditariis Terris Leges.

Wittorff.
Purtscher.
Friedenthal.

Ex Consilio Cæs. Reg. Fori Nobilium Lublin. in Regno Galiciæ Occid. Datum Lublini d. 11 Augusti 1801.
Sapaneck.